

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra . . . 1 kor. Egy hóra . . . 1 kor. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolós szerkesztő:
Uj. MÓRICZ PÁL.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

A tanfelügyelőség szennyese.

Irta: **dr. Vértessy Gyula,**
Szabvármegye tanfelügyelője.

Nagyszomben, 1905. július 21.

Az egyik budapesti napilap tegnapi számában a fenti cím alatt egy olyan tartalom, névtelenül kiadott, rágalmozó és szennyos cikk jelent meg, melyet a tanfelügyelői hivatal reputációja érdekében, egyelőre a magam nevében, de azt hiszem valamennyi kartársam nevében is, mindaddig *rágalmomnak* vagyok kénytelen minősíteni, míg az illető cikkíró ur nevekkal és bizonyítékokkal nem áll elő, hogy ki az a tanfelügyelő, aki a tollnokával verekedik; ki az, aki nem tart se hivatalos helyiséget, se díjnokot, hanem az ezen célra szolgáló pénzt elszakasztja, ki az, aki közülünk az állam pénzét elkártyázza és elpezsgözi, ki csoda foglalkozik magánüzérkedésekkel, ki él vissza a portómentességi joggal — szóval ki az, vagy kik azok, akik ezeket elkövették?

Mert valamint én tudom magamról, hogy évek óta az én, nemzetiségi tendenciákkal telített vármegyém, a legnehezebb, legkimerítőbb s legfelölöségteljesebb munkát végezem, részben tanügyi eredmények elérése, de

főleg az egységes, magyar nyelvű, nemzeti állam kiépítése szempontjából, ezt a teljesen kimerítő, minden szellemi és fizikai erőt felemésztő munkát, melynek valószínű eredménye az lesz, hogy egy-két év múlva, életem delén teljesen tönkre leszek téve, mondom, valamint én tudom, hogy nekem milyen munkát kell végeznem, úgy felteszem kartársaimról is, hogy ők is ilyen munkát végeznek, ilyen munka mellett pedig nem ér rá az ember arra, hogy korhelykedjék s dorbézolja, ahogy azt a névtelen cikkíró állítja.

De azt is tudom magamról s hiszem, hogy ez így van kartársaimnál is, aminthogy becsületes embereknél másképp nem is lehet, hogy állami pénzből nemcsak nem fordítok egy fillért sem saját céljaimra, aminthogy nem is fordíthatnék, mert el kell számolni minden fillérről s hogy a díjnoktartási általánnyt mindig odafizettem a díjnoknak, hogy az irodai helyiség bérletére ráfizetek, ép úgy mint saját lakbőremre, s hogy végül utazási általánymat nemcsak hogy utolsó garasig felhasználom, hanem az utazásokra saját keserves, csekély fizetéséből előlegezek is, aminek tanúsága az, hogy még az 1903/4. tanévben sajátomból előlegezett körülbelül 400 koronát ki-

tevő túlköltséget mai napig sem térítette meg nekem az államkincstár, hanem felhatalmazott arra, hogy ezen összeget jövő tanévi utinaplómban számoljam el.

Tehát nemcsak, hogy az állam pénzét nem fordítottam saját céljaimra, hanem saját pénzemet fordítottam állami célra.

S azt hiszem ez így van többi kartársaimnál is, akiket a névtelen cikkíró, velem együtt pellengérré igyekezett állítani.

Vézetül a cikkíró vádjaira csak azt jegyzem meg, hogy midőn magam részéről úgy az üzérkedés, valamint a jövedékcsontítás vádját visszautasítom, felteszem kartársaimról is, hogy velük szemben sincs semmi alapja ennek a vádnak.

Hogy a névtelen rágalmozó ne legyen kénytelen a fejét törni a nevében, ide írom neki, hogy kik jelenleg az országban külszolgálatot teljesítő tanfelügyelők, s felhívom őt, hogy ha van tényleg valami alapja, amit fel sem tételezek, nevezze néven, hogy kik azok, akik ellen cikkének éle irányult.

Íme, a királyi tanfelügyelők névsora vármegyék szerint:

Abauj Torna Zágróczky Gyula, Alsó-

A holdról.

Irta: **Mattjasovszky Andor.**

I.

Földünkön ős időktől fogva — a napot kivéve — egy égitest sem keltett oly érdeklődést, mint a hold, főleg mert a többiekhez képest oly közel van hozzánk, hogy mindegyiknél lényegesen nagyobbak látszik és mert a vele kapcsolatos tünetek egy részét és azok igazi vagy képzelt hatásait közvetlenül is észlelhették. Már régóta felismerték a hasonlatosságot is, mely a föld és hold sok állapota között tényleg létezik. De az összehasonlításoknál több tünet bizonyára félremagyaráztattott, mert a következtetések a holdbeli állapotokat olyanoknak tüntetik fel, a minők földünkön — a hasonló körülmények dacára — már biztosan nem következhetnek el. Hiszen a holdnak a térben való mozgását sem értelmezik helyesen, talán azért, mert azon régi elfogult véleményből, mely szerint az egész mindenség földünk körül kering, még mindig befolyásol bennünket egy irritáló maradvány és midőn

a megfigyelések megállapították, hogy az égi testek földünk körüli keringése csak látszólagos, földünkkel kisebb holdra nézve fenmaradt azon nézet, hogy ennek földünk körüli keringése tényleges és a nehézkedési tételekben foglalt erőhatások következménye. Pedig ugyanoly joggal állíthatnánk, hogy hasonló módon a hold körül is kering a föld, sőt a nap és az egész mindenség.

A holdnak földünkre gyakorolt különböző hatásai is nagy mértékben és régóta tanulmányoztattak, de legújabbban leginkább azon irányban észlelhető a hold iránti érdeklődés, hogy mennyiben azonosak a hold természeti tünetei a földünkön levőkkel s főleg, hogy feltételezhető-e ott oly szerves életműködés, aminő földünkön létezik s az érdeklődés tetőpontja azon kérdés, vannak-e a holdban hozzánk, az emberhez hasonló lények?

Mielőtt e kérdésre felelni lehetne, arról kell meggyőződnünk, léteznek-e a holdon oly feltételek, melyek a mi életfeltételeinket képezik. Tudjuk, hogy a földön szerzett tapasztalatok szerint a szerves élethez első

sorban is (a létezőnek tekinthető anyagon kívül) egy bizonyos hőmérséklet szükséges, melynek határai a maximális és minimális hőfokok között körülbelül meg vannak jelölve, de azt már nem állíthatjuk, hogy más viszonyok között ezen határok nem-e állanak messzebb egymástól.

A szerves életnek (földünkön) még egyéb feltételei is vannak: a levegő és víz bizonyos állapotban való jelenléte, de ezen körülmény is nagy mértékben a hő fokától függ.

A megfigyeléseket tehát főként az irányban kell megtenni, hogy minő hő viszonyok tételezhetők fel a holdon.

A Kant-Laplace féle elmélet alapján a hold, mely földünknek valaha alkatrésze volt, most már (lényegesen kisebb tömegénél fogva) teljesen kihűlt égitestnek tartatik, melyen a földünkön lévőhöz hasonló szerves élet már alig tételezhető fel, annál kevésbbé, mert a szorgos észlelések a holdban sem az atmoszféra sem a víz nyomait nem voltak képesek felfedezni. Ha tehát az észlelések helyes adatokat szolgáltatottak, akkor

Vigyázz!

Kékre festett kirakat.

Folyton érkeznek újdonságok. 10.000 méter delain 25, 35, 65 kr. Óriás választékban vannak *christalin, popelin, gouvrozott crep, fodor grenadin*, de különösen *batistokban*, melyeket az időny előrehátrá miatt nagyon olcsón árusítom el.

Lövy F.

⇒ Kistemplommal szemben. ⇐

Fehér Nehéz János, Arad Varjessy Árpád Áva dr. Küszler Károly, Baranya Bolgár Kálmán, Bars dr. Hámos Péter, Bács-Bodrogh Gróf Nikáz, Bereg Szentpétery Endre, Beszterce Naszód Polyánszky László, Békés Rezey Szilviusz, Bihar Vasady Lajos, Borsod Hidvéghy Benő, Brassó dr. Pintér Gábor, Budapest dr. Verédy Károly, Csánád Groó Vilmos, Csik Szabó Géza, Csongrád Scossa Dezső, Esztergom Schwaetz Vilmos, Fejér gróf Festetich Brunó, Fogaras Váro Béni, Gömör Dmiszner György, Győr Kuliszeky Ernő, Hajdu Csánky Viktor, Háromszék Csánky Gyula, Heves dr. Tergina Gyula, Hont Rili József, Hunyad Réthy Lajos, J. N. Kun Szolnok Eötvös Lajos, Kis Küküllő dr. Szabó Mihály, Kolozs dr. Csernátoni Gyula, Komárom Lőrinczy György, Krassó Szórény Sándor Lajos, Liptó Adamovich Pál, Maros Torda Deák Lajos, Mára, maros dr. Wekerle László, Moson Láng István, Nagy Küküllő Pogány István, Nógrád Máthé Géza, Nyitra Liberling Gusztáv, Pest Pilis Solt Tóth József, Kecskeméti kirendeltség Grószlő János, Pozsony Plachy Bertalan, Sáros Matasovszky Béla, Somogy dr. Gulyás Ferencz, Sopron Szabó Károly, Szabolcs dr. Witt György, Szatmár Kovács Béla, Szeben dr. Vértessy Gyula, Szepes Hajnóczy R. József, Szilágy dr. Petri Mór, Szolnok-Doboka dr. Satancsak Zoltán, Temes Sebesztha Károly, Tolna Tihanyi Domokos Torda-Aranyos Téglás István, Torontál dr. Pacséri Károly, Trencsén Kosztka Mihály, Turóc Berecz Gyula, Udvarhely Ember János, Ugocsa Halmágyi Ferencz, Ug Hidas Sándor, Vas Halász Ferencz, Veszprém Papp Sándor, Zala dr. Rizicska Kálmán, Zemplén Berengszási István, Homonai kirendeltség: Munka Sándor, Zólyom Alpári Lajos.

Ezek után még csak azt jegyzem meg, hogyha a névtelen rágalmozónak esetleg lennének is valaki ellen adatai, azokkal rögtön, a név megemlítésével kellett volna előhozakodnia, mert egy egész olyan testületet megrálgalmazni, mely az ország egyik legfontosabb kulturális érdekeinek megvédésén kívül, a nemzeti aspirációk érvényesítéséért is küzd, főleg lelkesedésből és önzetlen hazaszeretettel, mert anyagilag a kir. tanfelügyelő lehető legrosszabbul van dotálva, nem

egy oly illuzióról kell lemondanunk, melyet különösen újabb időben remélkedve tápláltunk.

De az észlelések vagyis inkább feltevések ellen méltán támadhatnak indokolt kételyeink s a következőkben ezekkel fogok foglalkozni.

Első sorban is kétségbe vonható a Kant-Laplace világ elmélete, különösen ha Newton nehézkedési törvényei is téveseknek bizonyulnak (mire nézve nagy a valószínűség); mert ha feltehető, hogy a hold nem földünkkel képződött, akkor következményképpen nem szükséges, hogy most már csakugyan kihűlt állapotban legyen.

Ezen kihűlt állapot ellen különben a közismert jelenségekből is lehet ellenkező véleményt alkotni, csak a már említett Kant-Laplace fele elmélettel kell eltekinteni. Ha a jelenségeket, minden elővélemény nélkül tárgyilagosan vizsgáljuk, akkor a holdban létező igazi állapotokat talán másként értelmezhetjük, és addig is, még ily szakzszerű vizsgálódások eszközöletnének, felsorolok egynehány oly körülményt, mely a vizsgálódást irányíthatná.

csak hivatali állása tekintélyének meg nem felelően, hanem alig úgy, hogy tisztességesen meg tudjon élni, holott hivatala mellett a kir. tanfelügyelő annyira képtelen más munkára, amelylyel pedig talán pénzt is szerezhetne, hogy például én, aki íróember is vagyok, évek óta, tanfelügyelői nehéz és nagy munkám mellett, képtelen vagyok irodalmilag működni, mondom, egy ilyen testületet alaptalanul s rosszakarattal így megrálgalmazni, az a legmesszebb menő megfenyítésre méltó.

Ezennel fel is hívom Magyarországot egész királyi tanfelügyelői karát, hogy az illető gyalázatos rágalmozó szóró cikk írója ellen, aki remélhetőleg most már ki fog lépni a névtelenség homályából — tegyük meg a szükséges megtorló lépéseket.

Becsületkérdés.

Az utolsó szót kimondta a magyar nemzet. Nem enged a nyelve jogaiból, még ha szuronyok elé vagy akasztófa alá állítják is. Nem szabad a gögös hatalom előtt meghajolnia, mert ma már nem a szövetséget pártok embereinek áll, hogy engedjenek-e vagy sem, hanem a nemzet millióinál becsületkérdés az ellenállás. Ha elkövetné a szövetséget ellenzék az önmaga és a nemzet ellen való legfőbb bűnt és feladná elvet, a jövő nemzedék utálatlalt átkozná meg a sírhalmait is az árulóknak.

Igaz, hogy nehéz a kitartás, mert a hatalom minden eszközt megragad, hogy a nemzet ellenállását letörje, de azért nem kell félni. A nemzetben óriási erő rejlik, a melyet pusztán katonai erővel legyőzni lehetetlen, mert az ellenállás alapja a törvény, ellenben a hatalom csinál forradalmat.

Az adó és ujoncz megragadását látszólag még nem érezte meg eddig a hatalom. Az államnak hatalmas pénzkészletei vannak, amelyekből még hónapokig is győzi a fizetéseket, mert az adózás megragadása csak az egyenes állami adókra vonatkozik, nem pedig a közvetett adókra, a melyek az egyenes adókat sokszorosan meghaladják.

Ha az egyes törvényhatóságok határozatát megsemmisíti a törvénytelen kormány, a törvényhatóságok nem fogják tudomásul venni, hanem ragaszkodnak határozataikhoz. Nem marad a kormány számára más, mint nyíltan az abszolútizmus terére lépni, a törvényhatóságokba kormánybiztosokat küldeni. De vajon akadnak e majd oly nagy számmal elvetemedett emberek, akik a nemzeti akarat letörésére vállalkoznak? Aligha.

Ezalatt az idő lassankint eltelik. Jön október elseje, amikor a három éves katonákat, akik tudják jól, hogy miért folyik a nemzeti küzdelem, haza kell bocsájtani. Még két hónap van csak hátra. Ujoncz nem lesz, mert az önként beállók sem kapnak belépési nyilatkozatot.

Mi lesz, ha a három éves katonákat ok nélkül visszatartják? Megbomlik a fegyelem, következnek a tüggyelem sértések, lázongások és szökések. Már pedig a nemzet nem tűrheti, hogy fiai méltánytalanul szenvedjenek és ártatlanul bűnhődjenek. A nemzet melléjük fog állani, hogy megvédelmezze őket, mert ez is becsületkérdés, bármi lesz is a vége.

Hát ezt akarja a darabont-kormány és a szabadelvű párt? Ugy van. Minden tettök arra vall, hogy tervszerűleg kergetik a forradalomba a magyar nemzetet — és miért? Tisza István szerint 70—80 magyar szóért és 4.800.000 korona hadügyi költséggel sért, amihez az uralkodó csökönyösen ra-

gagzkodik, de amelynek megragadása a nemzet szemében becsületkérdés, mert az elv-eladással hazaárulást követne el. Persze a szabadelvűpárt és Tisza István ezt tartanák hazafias dolognak, mert az ő hazafiságuk az osztrák császári ház érdekeinek szolgálatánál kezdődik és végződik.

Rostkovicz Arthur.

Külföldi telefon hírek.

Bécs, július 24.

Bombamerénylet a szultán ellen.

(Konstantinápoly.) A bomba, melylyel a szultán ellen merényletet követtek el, 15 kgm dinamitot, számos golyót és vasdarabot tartalmazott. 23 embert megölt, 58-at megsebesített, azonkívül 50 lovat széttepett és 30 kocsit elpusztított. A megsebesültek között van 3 külföldi, köztük egy német és egy olasz asszony. A merénylő valószínűleg bolgár ember volt, mert a török kormány értesült, hogy a bolgár bizottság merényletet tervez ellene.

A szultán nyilatkozata.

(Konstantinápoly.) A rendőrség megállapította, hogy egy szalmakalapos ember kevéssel a robbanás előtt kosarat tett arra a helyre, ahol a robbanás történt. E házban egy pokolgép volt. Az az ember, aki a kosarat letette, elmenekült, vagy eltűnt. Midőn Calice báró nagykövet a szultánnak gratulált, a szultán azt felelte:

— Én egy pillanatra sem vesztettem el lélekjelenlételemet, de környezetem sokkal okosabban cselekedett volna, ha a helyett, hogy nekem gratulált, a gonosztevőket veszi üldözőbe.

Vilmos császár és a oszár találkozója.

(London.) A csárnak hirtelen elutazása és a német császárral a finn partokon való találkozója Pétervárott ép oly nagy meglepetést okozott, mint itt Londonban, ahol a német nagykövet még mult szombat este egész határozottsággal kijelentette, hogy két uralkodó találkozásáról semmit sem tud. Ebből az következik, hogy a találkozást a nagykövetségek és a külügyi hivatalok közvetítése nélkül állapították meg. A császár Standard értesülése szerint tegnap reggel az Alexandra jachton Péterhofból Kronstadtba ment s itt délután két órakor az Északi csillag jachtra szállt s a sik tengerre ment. Érdekes, hogy Lamsdorf gróf külügyminiszter nem kíséri a császárt, ellenben vele van öccse, Alexandrovics Mihály nagyherceg és udvari hivatalnokok. A Hohenzollern jachton tegnap este a császár tiszteletére ebéd volt, ma pedig Vilmos császár a csárnak vendége az „Északi sark“-on.

Witte titkolózik.

(Páris.) Mikor Witte Rouviertől visszaérkezett a Vestasinister szállóból, egy újságíró információkat kért tőle.

— Sajnálom, semmit sem mondhatok, felelte Witte s ezután mentette magát, hogy Loubethoz kell mennie, s előbb még reggelizni is akar.

Egy szemtanu a szultán elleni merényletről.

(Berlin.) Egy utazó társaság tagja, aki szemtanuja volt a szultán elleni merényletnek, következőket mondja el: — Egy óra 20 perczkor a szultán még nem hagyta el a mecsetet, mikor borzasztó robbanást hallottunk. Vastag füst szállt az ég felé, emberi és állati testrészek repültek a levegőbe.

Ekkor megpillantottuk a szultánt, ki udvarától környezve kocsijánál állott, felszállt nyugodtan, a hidegvérrel hajtotta el előttünk lovait s barátságosan mosolyogva felelt üdvözlésünkre. Alighogy elhajtattott, láttuk, hogy két katona egy török tábornokot hozott, a kinek feje egészen össze volt roncsolva.

Vármegyénk és vidéke.

Borzalmas vasúti elgázolás.

Borzalmas szerencsétlenség történt a múlt hét első napján a Tiszapolgár—Pusztahatáros közötti viczinális tiszacsegei állomása közelében. Akkor röviden hírt adtunk a szerencsétlenségről, amelyről most az alábbi tudósítást kaptuk:

Ezen napon két elgázolás történt; az egyik reggel nyolcz óra tájban, mikor fél éves csikó lett az áldozat, melyet a vonat darabokra szagatott, a másik azonban komolyabb következményekkel járt, déli 1 órakor emberélet is esett áldozatul.

Szent Margitán ez időben van a bucsu, honnan déltájban az uradalmi kasznár kocsija vendégeket vitt be Csegérc, azután hazafelé indult; útközben csegei legényekkel és leányokkal találkozott, kik szintén Margitára igyekeztek s ezek közül hatan felkapaszkodtak a kocsira.

Útközben a vasúti sineken kellett volna keresztül menniök, hanem jött a vonat s ezt a kocsis meg akarta előzni. Megcsapkodva a lovakat, éppen akkorára ért az átjáróhoz, mikorra a vonat. A lovak a kocsin ülők sikoltozásától, azonkívül a tüszkölő mozdonytól megriadtak s nem lehetett őket visszatarítani. A mozdony a kocsis hátsó részét elszakította; az első részéből a kocsis és a mellette ülő legény leugrottak teljesen sértetlenül; az első ülésen a kocsisnak hátul ülő leányok könnyebb sérülést szenvedtek, a hátsó ülésen lévők közül egy leányt a mozdony mintegy 50 méternyire magával vontozott és csak akkor lökte félre az akkor már felismerhetetlenségig összeroncsolt tömeget.

Egy leánynak és legénynek az oldalát törte össze, kezüket az alkar táján szintén lészelte. A lovak hazairamodtak az elszakadt kocsironszal. A kocsis — ki a legnagyobb valószínűség szerint ittas volt — rémültében elmenekült; estefelé találtak rá, amint egy tanyában a kut mellett fojtogatta magát. A hivatalos vizsgálat mindkét ügyben folyamatban van, hogy megállapítsa: a szerencsétlenség ért kit terhel a felelősség!

Gyógyszertár-átvétel. A belügyminiszter értesítette Hajdumegye alispánját hogy néhai Mészáros Zsigmond hajdusoboszlói gyógyszerész özvegyének megengedte, hogy a gyógyszertárát örök jogom Benke László okleveles gyógyszerészre ruházhassa át. Az átvétel engedélye feltűnést keltő, mert ilyet a belügyminiszterek a legkritikában cselekedtek.

Ki lesz az újvárosi főjegyző? A Független Hajduság után közöljük: Balmazújváros közönségének nem kevés gondot okoz a főjegyzői állás betöltése. Nagy horderejű a kérdés, mert a 13.000 lakosságú község erkölcsi, szellemi, anyagi ügyei a főjegyző kezén mennek keresztül, kinek szorgalmától, vezető képességétől, gondos előrelátásától, komolyságától, erkölcsi és szellemi tekintélyétől nagyon sok függ. Ez idő szerint úgy tudjuk, hogy Kovács Ferencz másodjegyzőnek van legtöbb kilátása az állás elnyerésére. Tervbe vétetett azonban több oldalról, hogy a b.-újvárosi jegyzői fizetések egyenlő

sittessenek. Ez esetben Boda József kabai jegyzőt emlegetik egyik jegyzőül. Ha a mostani állapot megmarad, úgy Ambruz segédjegyző szinte pályázik.

Politikai híreink.

Budapest, július 24.

Bécsi ujság a kormány terveiről.

A kormány jövődö terveiről egy bécsi lap mesél egyet-mást. E szerint a törvényhatóságok tiltó határozatainak további megsemmisítésétől egyelőre elállott, Fejérváry eredetileg azt a nézetet vallotta, hogy az önkéntes adó beszedését megtagadó határozatokat azonnal meg kell semmisíteni. De a legutóbbi minisztertanács kívánására erről letett. Több ügyvezető egyáltalán helytelenítette az erőszakos rendszabályokat, míg mások azt tanácsolták, hogy várja be, mint végződik a fővárossal való első konfliktus, nehogy egyszerre több összeközés is támadjon.

Fejérváry Géza el van tökélve arra, hogy engedékenységet nem fog tanusítani. A miniszterelnök a főváros közegei ellen, akik netán a megsemmisítéssel szemben az engedelmességet felmondják, drákói szigorral akar eljárni. Ha egyes törvényhatóságok a tisztviselőkkel szolidaritást vállalnak és az ellentállás folytatására szólítanak fel őket, akkor Fejérváry kész a törvényhatósági bizottságok feloszlására is. De ez már valószínűleg csak öszre marad.

A kormány egész terve arra van építve vajjon nem következik-e be az ország hangulatváltozása az ellenzék merev magatartása miatt. Ha ilyen reakció érszervehetővé válnék, akkor a kormány feloszlata a képviselőházat és valamely népszertű kérdés alapján új választást rendelne el.

A bécsi lap még azt is írja, hogy Fejérváry a szövetségessé baloldallal nem fog újabb tárgyalásokat kezdeményezni, a hét ellenzéki vezérrel való tanácskozás tapasztalatai után. Új „homo regius“-ról nem akarnak az udvarnál tudni, Hogy az ellenzék ragadja meg a kezdeményezést a békeakció dolgában, akkor Fejérváry szívesen áll rendelkezésére.

Fejérváry egyébként valószínűleg az egész nyarat Budapesten az adminisztratív munkák intézésével fogja eltölteni, daczára hogy az orvosa ismételtlen figyelmeztette, hogy nem szabad egészségi állapotát kockáztatni.

— Meghalhatok, — mondotta, — de vállalt feladatomat híven teljesítem!

Városi közigazgatásunk.

Fegyelmi és nyugdíj. A polgármester különféle szabálytalanságok miatt elmozdította állásától Tót János vágóhídi kapust, aki most nyugdíjért folyamodott a városhoz.

Mibe került a sáskairtás. A hortobágyi sáskairtásról most tették meg a leszámolást. A város 39.000 koronát költött az irtásra, amely azonban nem sikerült, mert sok millió sáska szárnyra kelt a harmadik vedlés után és nagy károkat okozott.

Egyházak és iskolák.

Tájékoztás az 1905—6. tanévre.

(Az ev. ref. akadémiai igazgatóságtól.)

A debreczeni ev. ref. theologiai és jogi akadémianál a javító- és pótkollokviumok iránt szeptember 1. déli 12 óráig kell jelentkezni az illető dékáni hivatalok

ban, magok a kollokviumok szept. 2. d. e. 9 órától tartanak, mely határidőben a a dékáni hivatalban az érdekeltek pontosan jelenjenek meg.

Alapvizsgálatok iránt a kellőleg felszerelt kérvényeket úgy a theologiai, mint a joghallgatók szeptember 4-én délig nyújthatják be a dékáni hivataloknál. A theol. alapvizsgálat, valamint a jogi alap- és államvizsgálatok szeptember ötödik napján reggeli 8 órakor kezdődnek.

Bentlakásért közvetlenül az akad. igazgatóhoz kell folyamodni, míg a tandíj-kedvezmény s tápintézet elnyerése iránt az akadémiai tanácshoz intézett kérvények augusztus hó 20-ik napjának déli 12 óráig az illető dékáni hivatalokhoz adandók be. E kérvények elintézéséről az akad. igazgatóság szept. 2. napján a hirdetési táblán közölteendő kiírás útján értesíti az illetőket.

A tanév ünnepélyes megnyitása 1905. szept. 9. napján fog történni a nagytemplomban d. e. 9 órakor kezdődő istentisztelettel.

Akik akadémiai hallgatókul felvétetni óhajtanak, kellő bizonyítványokkal ellátva, személyesen jelentkezzenek a háznagyi hivatalban, hol a bizonyítványok átadása után teendőkre nézve a további utasítást megkapják.

Akik nem azon évben jelentkeznek felvételre és beiratásra, amelyben érettségi vizsgálatot tettek, késedelmők indokolása mellett hiteles okmánynyal tartoznak igazolni, hogy az érettségi vizsgálatuk letétele óta lefolyt időt hol és mivel foglalkozva töltötték. Más intézetből átlépők távozási bizonyítvány nélkül fel nem vehetők.

Az akadémia való első felvételtkor 5 korona 20 fillér beiratási díj fizetendő.

A tandíj az akadémiai tanszakon egész évre 60 korona. A tandíjon felül minden joghallgató és minden hittanhallgató kórházi és tisztogatási költség címén még 6 korona 20 fillér évi járulékot, továbbá a könyvtár gyarapítására félévenként két-két koronát fizet. A tiszántuli ev. ref. egyházkerület közgyűlésének 1901. évi május hóban hozott 90 sz. határozata értelmében, az 1901. szeptember 1-én életbelépett főiskola tanuló kötelezett tagja s az akadémiai hallgatók e célra évenként és fejenként 6 koronát, félévi egyenlő részletekben, amely díj senkinek el nem engedhető. E díj fejében a fennálló szabályok korlátain belül ingyenes orvosi kezelést, gyógyszer- és kórházi ápolást nyernek betegsüyük esetén.

Az évi tandíj két részletben, a beiratkozásra kitűzött idő alatt multhatatlanul bezetendő. A járulékok az első félévi részlettel együtt szedetnek be. Beiratkozásra jelentkezés előtt az előző tanévi iskolai hátralékos tartozások haladéktalanul befizetendők.

Bentlakási díj egész évre 20 korona, mely a tanév elején, beköltözés előtt egyszerre fizetendő. Ezen díj lefizetése nélkül ideiglenes lakás sem nyerhető.

A tápintézet tagjai: a) ingyenesek, b) évi 60 korona pótdíjat, c) évi 100 korona pótdíjat, végre d) évi 180 kor. egész díjat fizetők. Minden tápintézeti tag — az ingyenes is — teritéki eszközök használata címén egy évre 8 koronát fizet. A díjak 2 részben előre fizetendők és pedig, mivel a tápintézeti étkezés már szeptember 4. napján kezdődik, fizetni köteles:

1. tanév kezdetekor	a 180 koronás	94 kor.
"	" a 100 "	54 "
"	" a 60 "	34 "
"	" az ingyenes	4 "
2. február 1 én	a 180 koronás	94 "
"	" a 100 "	54 "
"	" a 60 "	34 "
"	" az ingyenes	4 "

Rendkívüli theologiai hallgatókul, akik akad. miákon senki fel nem vehető.

Az 1905—6. tanévben az akadémia

igazgatója dr. Ferenczy Gyula bölc. akadé-
miai tanár; a theologiai kar dékánja Csiky
Lajos tehol. akad., — a jogi karé pedig dr.
Tóth Lajos jogakad. tanár.

Az akadémiai igazgatóság.

UJDONSÁGOK.

Felhívás.

(A mentő-egyesület ügyében.)

Folyó évi június hó 13-án tartott érte-
kezlet mentő egyesület létesítését határozta
el és minket bizott meg tag gyűjtéssel, nem-
különb az alapszabálytervezet készítésével.

Köszönettel fogadtuk e megtisztelő bi-
zalmat és lelkes örömmel kezdjük feladatun-
kat azzal, hogy felhívjuk városunknak min-
den szép, jó és nemes eszméért áldozatra
kész nagyérdemű közönségét az alakuló hu-
mánus egyesületnek anyagi és erkölcsi tá-
mogatására.

Meggyőződésünk, hogy nemcsak nekünk
és megbízóinknak, de városunk minden rendű
és rangú lakosságának általában mélyen ér-
zett, fájdalmasan nélkülözött hiányát; társad-
almunk humanitárius, rendészeti és egész-
ségügyi berendezésének pedig ma már nél-
külözhetetlen szervét képezi a mentőegye-
sület, melyre mindenki rászorulhat — „mert
mindenkit érhet baleset.”

Azért is kérünk mindenkit, egyeseket
ugy mint testületeket, intézetek és szövet-
kezeteket, ipari és kereskedelmi mánkatele-
peket, fogadják szívesen a beküldött ívet.

Ne csak a maguk által felajánlott
anyagi segínyt vagy szolgálatot jegyezzék
ide, hanem mindannyian lelkes apostolaivá
szegődve ez emberbaráti eszmének: igye-
kezzenek annak körükben híveket szerezni.

Részletes terveinket az aláírókból egy-
behivandó alaku ülésnek tartván fenn, itt
tájékoztatásul csupán annak jelzésére szorítko-
zunk, hogy alapszabály tervezetünk szerint
alapító tag lehet az, aki egyszer és minden-
korra legalább 50 koronát fizet; pártolá, aki
5 éven át évente legalább 4 korona fizet-
ésére kötelezi magát; rendes vagy mű-
ködő tag pedig aki az első segélynyújtásra
képesítve van.

A jegyzett díjak csak az egyesület
megalakulásával válnak esedékessé; de addig
is minden legkisebb adományt elfogad és
hirlapilag nyugtázz ideiglenes pénztárosunk
Tóth Béla gyógyszerész u., míg a kitöltött
íveket kérjük szeptember 1-ig dr. Burger Pé-
ter orvos id. titkár címére gróf Degeufeld-
tér 10. sz. alá beküldeni.

Kelt Debreczenben, 1905 június 20.

A 25-ös végrehajtó bizottság nevében:

Körner Adolf

tanácsnok, elnök.

Tóth Béla

id. pénztárnok.

dr. Burger Péter

id. titkár.

Mit akar a kormány? A
darabont-kormány előreláthatólag a
törvényhatóságoknak csupán az adó-
behajtás és az ujonczállítás megtiltá-
sára vonatkozó határozataikat nem
semmisíti meg, amire nincs is szük-
ség, mert országos törvény rendel-
kezik e felett, ellenben az önkéntes
adófizetés és az önkéntes katonai
szolgálatra ajánlkozóknak a belépési
nyilatkozatok kiállításának megtagadá-
sára vonatkozó határozatokat meg-
semmisíti. Ha a törvényhatóságok
kétszer is visszautasítják a belügyi
kormány leiratát, akkor jönnek a
kormánybiztosok és az önkormányzat
felfüggesztése.

— **Személyi hírek.** Jászay Rezső
dr. a debreczeni kegyesrendi főgymnázium
igazgatója 4 heti szabadságra Pöstyén für-
dőre utazott. Távolléte alatt Holczinger Imre
helyettes igazgató látja el az igazgatói
teendőket. — Végh Gyula rendőrfőkapitány
6 hétre Norderney-fürdőbe utazott. — Bol-
dizsar Kálmán dr. bűnügyi osztályfőnök sza-
badságáról hazaérkezett és átvette hivatala
és a főkapitányság vezetését.

— **Tilos a mozgó vonatra** felug-
rani vagy leugrani. Tilos volt eddig is
de senki sem törődött vele. A vasár-
napi megrendítő szerencsétlenség kö-
vetkeztében azonban szigorúan ellen-
őrzik ezentul és az ellene vétőket fel-
jelentik. Az első napon három utast
jelentettek fel. Ha ilyen szigorúan vet-
ték volna a dolgot, a vasárnapi sze-
rencsétlenség sem történt volna meg.

— **Munkások rendőrfedezet alatt.**
A piac utczán épülő Steinfeld-palotánál
8—10 kőműves dolgozik, akik félnek a bér-
harczban állók boszujától, miért is rendőri
fedezet alatt állnak munkába reggel és
ugyanugy térnek haza este. A sztrájkolók
hétfőn este meglesték őket és gunyosan kiál-
toztak feljőik, de nem bántották őket. Termé-
szetesen nagy népcsődület keletkezett és
sokan nézték, hogyan kísérik a rendőrök
végig az utcán a becsületes munkásokat.

— **Kardos Samu dr. kitüntetése.**
A nagy Wesselényi történetíróját, dr.
Kardos Samu debreczeni ügyvédet szép
és hasznos kitüntetésben részesítette
báró Wesselényi Miklós, a nagy Wes-
selényi első szülött fia, Kolozsvár II.
kerületének országos képviselője és az
uj-párt elnöke. Kardos éppen Kolozsvá-
rt időzött, amikor tudatta vele a nagy
Wesselényi fia, hogy két kötetes törté-
nelmi munkáját 300 példányban ren-
deli meg az erdélyi magyar középiskolák,
tanítóképzők és felső leányiskolák
könyvtárai részére.

— **Halálozások.** Meghaltak: Mózes
István ev. ref. 12 hónapos, Horváth Ferencz
ev. ref. 14 éves, Rosenfeld Fülöp ev. ref.
63 éves, Pap Erzsébet ev. ref. 16 éves, Si-
pos Miklós ev. ref. 3 hónapos, Varga Lajos
ev. ref. 4 hónapos, Mezei József ev. ref. 14
napos, Lada Andrásné ev. ref. 29 éves, Kis
János ev. ref. 9 hónapos, Bihari Istvánné
ev. ref. 33 éves, Kálmár Jánosné ev. ref. 22
éves, Tömöri Erzsébet ev. ref. 10 hónapos,
Sándor Róza ev. ref. 7 hónapos, özv. Sze-
keres Istvánné ev. ref. 68 éves.

— **Jószívek figyelmébe!** A jó-
lelkű emberek, a jótékony egyletek és
asztaltársaságok figyelmét a 12 éves,
kis nyomorék Szána Rózára. Az öz-
vegy édes anyja, Szána Györgyné
nyil utca 44. sz. a. lakik és teljesen
munkaképtelen. Az irgalom filléreire
élnek. Az egyik gyermeket az értelmes
arcu kis Róza bejött a szerkesztő-
ségbe is. Mankót szorongatott a hóna
alatt. A szegény az iskolában elesett
és a lába feizsugorodott. Az orvosi
vélemény szerint a Félix-fürdőbe kel-
lene mennie, hogy visszanyerje tel-
jesen egészségét és a mankót eldob-
hassa. A jó szívu emberek figyelmét
azzal hívjuk fel reá, hogy segítsék
elő, hogy egészségét a szegény gyer-
mek visszanyerhesse és elmehessen a
Félix-fürdőbe. Adományokat részére
kiadóhivatalunk is elfogad.

— **Családi ünnepély.** Szép családi
ünnepély zajlott le vasárnap Csabán Dániel
ismert debreczeni nagyiparos szülőjében, a
hol házasságának 30. évfordulóját és Dániel
napját ünnepelte. Ez alkalommal szentelte
föl Kovács érkeserűi plébános, a család ba-
rátja a nyaraló házi kápolnáját. A nagy-
számu vendégsereg vidám hangulatban ün-
nepelte a házigazdát, a kire és családjára
számos felköszöntőt mondtak.

— **Köszönetnyilvánítás.** Truka
Gottlieb testvére temetése alkalmából ko-
szoru megváltás címén 20 koronát küldött
hozzám jótékony célra. Fogadja érte hálás
köszönetünket. Debreczen, 1905. július 24.
Materay Lajos, lelkész.

— **Verhovay Gyula és a had-
sereg.** Az aradi Függelenség-ből vet-
tük át ezt az érdekes kis hirt: Ver-
hovay Gyula, az egykori publicista és
országgy. képvis. csaknem két évtized óta
teljesen visszavonult a közéleti szereplés-
ről és mint battonyai birtokos nyugodt
szemlézője a politikai és társadalmi ese-
ményeknek, amelyeknek irányításában
egykor vezető szerepet foglalt el. Ver-
hovay, aki gyakran jár be Aradra, a
tegnapi nap folyamán is itt tartózkodott.
A déli órákban éppen akkor, a
midőn a 33-ik gyalogezred a gyakor-
latról bevonult, a Petőfi-utca sarkáról
a színház oldalára akart ájtönni. De
nem jöhetett, mert a kettősrendek sűrű
egymásutánban lépkedtek az utvonalon,
szóval a hadsereg keresztelte ösvényét.
Verhovaynak sürgős dolga lehetett s
azért megszólította az egyik század
élén haladó tisztet, hogy állítsa meg
az oszlopot, míg a tulsó oldalra át-
megy. A százados nem teljesítette ké-
relmét s így Verhovay a következő
század parancsnokától már ingerültebb
hangon kért átbocsájtatást. És mi tör-
tént? A parancsnok megállította szá-
zadát, Verhovay pedig átsétált az itt
nyert részen a színház oldalára.

— **Felülfizetések.** A Homokkerti
ref. olvasó egyesület 1905. júl. 15-én tartott mu-
latsára alkalmával: dr. Kovács József 4 k.
Kiss Albert lelkész 2 k. dr. Ferenczy Gyula
1 k. dr. Dóczi Emil 4 k. Dicsőfi József 1 k.
dr. Varga Lajos 2 k. Kiss Áron püspök 4 k.
Kaszanyiczki Andor 2 k. Kövesdi Imre 4 k.
Szabó Kálmán 12 k. Szabó Miklós 2 k.
Csáthy Ferencz 1 k. Kupecz Mihály 2 k. dr.
Király Péter 1 k. Gebauer Károly 2 k. Har-
sányi Gusztáv töv. bíró 2 k. Szücs Miklós
törv. elnök 2 k. Vadon Sándor ügyvéd 2 k.
dr. Körösi Kálmán 2 k. B. Nagy János 2 k.
gc. Dégenfeld József 4 k. Oiah Károly ta-
nácsnok 4 k. Kóczián Dézsó gyógyszeráros
10 k. Golberger Adolf 10 k. Dankó Béla 9 k.
Jánosi Zoltán 5 k. N. N. 2 k. Kovács
Gábor 2 k. Nagy Sándor 2 k. Siácsi József
2 k. Udvarhelyi Lajos 2 k. Szabó Gábor 2 k.
Antalfi Ferencz 2 k. Czilli Mihály 2 k.
Szele György lelkész 2 k. Nagy Perencz 2 k.
N. N. 2 k. Kozma Lajos 1 k. 50 fillér,
Pásztor Lajosné 1 k. Kapusi János 1 k.
Benke Gyula 1 k. Pajtás István 1 k. Keresz-
tesi Mihály 1 k. N. N. 1 k. Kovács Mihály 1 k.
Sóvágó József 1 k. Szabó Mihály 1 k.
Kiss József 1 k. Süő Sándorné 60 fill. Sza-
lontai József 60 fill. Szilágyi József 44 fill.
Deák Ferencz 40 fill. Blattner Gyula 2 k.
Összesen 133 k. 54 fill. Ugy ezekért, vala-
mint a debreczeni munkás dalegyletnek szí-
ves közreműködéséért, továbbá Dankó Béla
urnak a székekért: hálás köszönetét nyilvá-
nitja a rendezőség.

— **Hortobágyi legeltetések.** Még élénk emlékezetében van olvasóinknak az a nagy mezőrendőr kihágás, a melylyel 40—45 hortobágyi legelőbérleti jogát albrerletbe kiadta. A napokig tartó vizsgálatot Orosz László rendőrfogalmazó vezette és mindannyiujukat elmarasztalta. A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésében foglalkozott az ügygyel és a rendőrség ítéletét jóváhagyta.

— **Nem fizetett vámot.** A városnak egyik bérlője L. G. esetről-esetre elmulasztotta befizetni a vámoikat. A rendőrség 113 korona pénzbüntetést szabott ki reá. A miniszter ez ítélekezést jóváhagyta.

— **Hazafi Veray János végrendelete.** A haza vándor lantosának, Hazafi Veray Jánosnak „irodalmi” végrendelete most került nyilvánosságra. A volt házmestere, Vandák Lajos jelentkezett vele. János már hónapokkal ezelőtt megírta ezt a végrendeletet s azzal a megbizással deponálta, hogy csak akkor adják át a nyilvánosságnak, mikor ő meghal.

A költemény a következőképen hangzik: „Elmegyek már innen, nincsen keresetem, A kik megsiratnak azokat szeretem. Nem hagyhatok rájok verseknél egyebet, Tegyétek el, őrizzék ezen ereklyéket. Életem szegény volt és halálom szintén, A jókat dicsértem, rosszakat megintém.

Hazafi Veray János.

— **A sárga csikó** mükedvelői előadásán felülfizettek a következők: Függelenségi kör 4 kor, Papp József 4 kor, Füleki Pál gyógyszerész 3 kor, ifj. Paczel János 2 kor, 40 fillér. Bátori Sándor 2 kor, Erdélyi György 2 kor, Nagy Lajos 2 kor, Schaff János 2 kor, Szabó Imre 2 kor, Hegedüs Armin 1 kor, 40 fill. Csáti Kálmán 1 kor, 40 fill. Gönczi László 50 fillér, Judik József 40 fillér, Aranyosi József 40 fillér, nevezett uraknak kegyes adományaiért köszönetet mond Papp József pénztárnok.

— **Az elgázolt építész rajzoló.**

Részletes tudósításban számoltunk be a Krivos Márton építész rajzolóért borzasztó szerencsétlenségről. A beteg a végzett műtét után meglehetősen jól érezte magát, hétfőn azonban állapota meglehetősen rosszabodott. Sebláza beállott s az orvosok kevés reménynyel vannak életbe maradásához, mindazonáltal, ha valami komplikáció közbe nem jön, talán felépül, e felől azonban az orvosok is, csak 3 nap mulva nyilatkozhatnak. A beteg egész nap magán kívül volt. Az esetre, ha felépül, barátai mulábat vesznek számára.

— **Szenzációs ékszer lopás.** A szabadkai rendőrség hosszú táviratban jelentette hétfőn a debreczeni rendőrségnek, hogy 170 centiméter magas, piros, beretvált arcú, hosszú haját és kék ruhát viselő 26 éves iparos segéd Debreczen felé vette útját s aki letartóztatandó, mert Sztójkovics György kárára óriási mennyiségű ékszerlopást követett el. Az ékszerdarabok közül a következő értékesebb tárgyakat közöljük: 2 nagy női óraláncz, karszat gyémánt kövekkel, arany fülbe függő apró briliánt kövekkel, arany fülbe való borsószem nagyságu korállal és fekete kövel, 2 arany női brosz, 1 arany férfi óra, 1 arany női óra levél és virág zománczsal, 1 arany jegy gyűrű, 1 arany kezelő gomb, 2 ezüst kávé csésze, 1 gyöngyház kés stb.

— **Halálos robbanás kocsról.** Megrendítő szerencsétlenségnek esett áldozatul Mezei József 31 éves mezei munkás. Kocsin ült és lépésben hajtotta a lovakat, amelyek valamitől megijedtek és megbokrosodtak. Szabó a gyeplő után kapott, miközben a lovak közé esett és agrázkódást szenvedett. Behozták a közkórházba, ahol élet-halál közt lebeg.

— **20 korona jutalom** adatik a még mult hó 30-án elveszett kisebb termetű foxteriur nőtény eb megtalálójának ismeretű jele: egész fehér, simaszőrű, farka és fülei nincsenek megvágva, jobb szemhelyén nagyobb — a szem is belé esik — fekete folttal, a balfül szögletben kisebb fekete folttal.

Olvasóink rovata.

Helyreigazítás.

Szivesen közöljük a következő helyreigazító sorokat:

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Tisztelettel vagyok bátor felkérni, hogy becses lapjába az alant írottakat kitenni sziveskedjék:

Mivel folyó év július hó 18-án megjelent becses lapjában az újdonságok közt egy cikk e czímen: *Ha a suszter fürdőre megy*, (de más lapba még elhetetlenéből volt kitéve) a mi tulzott hírlapi kacsa.

a) Tehát a cikk bekezdése ellen az a kifogásom, hogy én nem jókedvemből mentem fürdőre, hanem *csuz bajom* miatt, orvosi rendelet folytán, tehát nem passzióból.

b) Másodszor tanonczom elszökése nem éhség miatt történt, mivel már aznap délelőtt 11 órakor elszököttem, mikor hajnalban elmentem, így tehát meg se éhezhettem, míg a szökést elkövettem.

c) Az ötven fillér koszt pénz se igaz, mivel én *négy koronát* hagytam itthon az a megjegyzéssel, hogy abból fedezék kiadásokat, míg talán munka után pénz nem jön kezeihez, mivel felszabaduló tanonczomra rábizhatok bármilyen munkára elvégzését, a mit bizanyit az, hogy tegnap este hazajövetelkor tanonczom a hitelen kívül át adott 15 koronát, tehát lett volna miből fedezni kiadásokat, mivel nem volt kikötve, hogy csak ötven fillérig költöhetek.

Hanem Szabó Béla tanonczom már előre megfontolt szándékkal szökött meg távollétem alatt kétszer. Ezek alapján őt továbbra tanonczomnak vissza nem fogadom, mivel előbbi mesterétől is ily módon és ilyen kifogásokkal szökött meg.

O. H.

Mi az ujság?

Elégett csósz. Borzalmas halállal mult ki a mult héten Körösladány határában egy 80 éves aggastyán. Dávid Istvánnak hívják a szerencsétlent, aki a község határában tengeri csósz volt. Az öreg ember csütörtökön délután szokás szerint pihenni tért a gizgazból összetakolt kunyhójában, a melynek másnap csak megszenesedett romjait láttak az arrajárók és a hamu közepén egy megszenesedett csontvázat. Az öreg csósz ugyanis benégett a kulibába, mely minden valószínűség szerint pipájától gyuladt ki.

Romániában meggyilkolt magyar csendőr. Brassóból táviratozzák: Blau János predeáli magyar csendőrvezetőt

román részen, egy nyaraló előtt felső czombján szurt sebessel félholtan találták. Brassóba vitték, de utközben meghalt. A vizsgálatot megindították.

Orvtámadás Küry ellen képeslapokon.

(Küry óriáshölgy. Fedák angyal.)

Budapest, július 24.

Budapestről írják az alábbi érdekes sorokat:

A legutóbbi hetekben alaposan megtépázták az isteni Zsazsa nagy sikerét. Ez a balszerencse előbb Aradon, utóbb Kolozsváron érte a „nagy reklámművésznőt.”

Ezt a csorbát akarták ugylátszik, Fedák Zsazsa tisztelői kiköszörölni, mert azt hitték, hogy az aradi és kolozsvári rosz fogadtatást Küry Klára és hivei készítették elő és hajtották végre, határozották, hogy méltó boszut állanak. A tervet végre is hajtották Küry Klárával, egy pár czudarul csuf képeslevelezőlapot készítettek, amelyen a művésznő oly kövérnek volt ábrázolva, mintha a sulya legalább is másfél métermázsa volna.

Ezeket a képeslevelező lapokat a Nagymező utca és Andrassy-ut sarkán levő Eisler G. féle könyv és képeslevelező lap kereskedésben helyezték el. Ez a kereskedő nem átalotta ezt az isléstelen karikatúrákat utcái kirakatában elhelyezni.

A közönség megbotránkozással látja ezt a csuf boszut, amelynek tendenciózus voltát misem jellemzi jobban, mint hogy a Küry „elhizott” alakja felett dicsfény és virághalmaz közepette látható az „isteni Zsazsa” igozán szépnej rajzolt képe.

Ma reggel egy uri ember bement a nevezett kereskedő helyiségébe, ahol hangosan kérdést ietézett a czég főnökéhez, hogy nem e tudja izléstelenségnek és összeférhetelenségnek egy komoly kereskeelő üzleti elveivel, hogy ilyen csuf pamfletszarú képeslapokat árusítson és eszközül adja oda magát az isteni zsazsa uszályhordozóinak.

A kereskedő kijelentette, hogy ő a jó üzlet reményében mindent árusít, azonban tudtul adta, hogy ezeket a képeslapokat nem kereskedőtől szerezte be, hanem két uriember hozta el hozzája árusítás végett.

TÁVIRATOK.

Az új kibontakozási terv.

Budapest, július 24. A darabont-kormány elnöke a kibontakozásra vonatkozólag új tervezetet is készített, de a magyar vezényszórol még most sem lehet szó, azonban újabb kompromisszumokat kilátásba helyez más téren.

Az új tervek és a tőzsde.

Budapest, július 24. A tőzsdén szóba került az új kompromisszumi tervek, mire a magyar hitelrészvények megszilárdultak.

Békésvármegye ellenállása.

Békésgyula, július 24. A vármegye törvényhatósági bizottsági közgyűlés ma tárgyalta az új kormány bemutatkozó leiratát. Rövid vita után egyhangú lelkesedéssel bizalmatlanságot szavaztak a kormánynak. Töle adót, katonát megtagadtak. Lukács György közoktatásügyi miniszter, a ki Békésvármegye főispánja volt, levélben bucsuzott a közgyűléstől. A közgyűlés a le-
vél felett egyszerűen napirendre tért.

Nyiry lemond a mandátumáról.

Budapest, július 24. Megerősítik azon hírt, hogy Nyiry Sándor volt honvédelemügyi miniszter nem fogja bevárni mandátuma ügyében a kuria döntését, hanem arról lemond.

Japán döntő csatára készül.

London, július 24. A japánok Mandzsuriában lázasan készülnek a döntő ütközetre, hogy a béketárgyalások megkezdése előtt halálos csapást mérjen Oroszországra. Az újabb japán győzelem lényegesen befolyásolná a tárgyalásokat.

Az új államtitkár.

Budapest, július 24. A kereskedelemügyi minisztérium tisztviselői az új államtitkár, Szerényi József vezetése alatt tisztelegtek Vörös László kereskedelmi miniszternél, aki az üdvözlésre röviden válaszolt és munkára buzdította a tisztviselőket.

Pestmegye és kormány.

Budapest, július 24. A belügyminiszter ma megsemmisítette Pest vármegye törvényhatósági bizottságának az önkéntes adózásra és önkéntes ujonczozásra vonatkozó határozatát. Beniczky alispán rendkívüli közgyűlés elé terjeszti a Kristóffy leiratát.

Az orosz cár Dániában.

Koppenhága, július 24. Miklós orosz cár a német császárral történt találkozása után ide fog jönni és néhány hetet fog tölteni a dán király udvarában.

Lemészárolt lázadók.

Odessa, július 24. A város közelében a kozákok a lázadó parasztok közül 130-at lemészároltak, több százat pedig megsebesítettek és elfogtak.

Budapest ellenállása.

Budapest, július 24. Kristóffy belügyminiszternek a főváros hazafias határozatának megsemmisítése tárgyában a főváros polgármesteréhez intézett leirata elintézéséről a Nap tudósítója kérdést intézett Márkus főpolgármesterhez. Márkus az érdemleges nyilatkozat felett elsiklott, csak annyit mondott, hogy Rózsavölgyi véleményes jelentését a fennálló törvények értelmében a belügyminiszterhez fel kell terjesztenie.

Witte és Rothschild.

Páris, július 24. A cár meghatalmazott békekövete, Witte pénzügy-

miniszter ma hosszasan tárgyalt báró Rothschilddal. Bizonyára az új orosz kölcsön felvételéről beszéltek.

Az örmények forrongása.

London, július 24. Az örmény forradalmi bizottság egyik tagja kijelentette, hogy az örményeknek nem volt részük a szultán ellen elkövetett merényletben, de azért ők is fognak merényletet elkövetni. Legközelebb nagy dolgokról fog hallani a világ — mondotta az örmény forradalmár.

Választások Szerbiában.

Belgrád, július 24. Az eddig betöltött 29 mandátumból 8 független, 4 a mérsékelt radikálisokra, 3 a nacionalistákra, 2 a szocialistákra, 1 pedig a haladó pártra jutott. 11 kerületben pótválasztás lesz.

Belgrád, július 24. Újabb jelentés szerint a független radikálisoknak 47, a mérsékeltnek 22, a nacionalistáknak 7, a szocialistáknak 2, a haladópartiaknak 2 mandátumuk van. Még 67 eredmény hiányzik.

Letartóztatott anarchista.

Békésgyula, július 24. A csabai állomáson letartóztatták Weils Péter Jerrensohn kopenhágai illetőségű anarchistát. A letartóztatotról azt tartják, hogy része van az Alfonz király ellen Párisban elkövetett merényletben. Bekísérték a főszo-
lgabiroshoz.

Kiűtött a magyar szabadságharcz.

(Amerikai magyar ujság szenzációja.)

A Newyorkban megjelenő „Amerikai Magyar Népszava”, az amerikai magyarságnak ez a magyar napilapja már VI. évfolyamát éli és július 8-iki száma legnagyobb részét az itthoni politikai helyzet ismertetésére szenteli. De nem hiába van meszsze Amerika és nem hiába az óriási lendületek hazája az a föld: mire a helyzet Amerikába ért, hát megnőtt, átalakult, vérszagtól lett párolgó, ágyubömböléstől lett dörgedelmes. Az „Amerikai Magyar Népszava” szerint:

„Rövid hetek alatt ki fog törni a magyar szabadságharcz, amely méreteiben az eddigieket messze fölülmulja.” Minthogy pedig idesoródott a magyar nemzet, az „Amerikai Magyar Népszava” „Tette föl magyarok” című vezércikkében ismertette az „Ó haza” helyzetét és fölhitte az amerikai magyarságot, hogy szervezkedjék, ha majdan üt az óra, a szeretett magyar föld segítségére siessenek.

Megkapó, hogy mily visszhangot keltett ez a fölhevítés a lap olvasói körében:

A jeladást epedve várjuk, mert hisz sehonnai bitang ember, aki ha kell, hazájáért halni nem mer. Csak bátran előre — írja Horváth József amerikai honfitársunk.

„Kérem Önt, ha megfuvatik a harcra hívó kürt, tudassa velünk és mi mindannyián meggyünk haza . . .” így szól a bridgeporti magyarok levele:

„Én aláírott kész vagyok bármely perczen indulni” — így írja a Veszprémből kiszármazott Császár Lajos.

„Bécs városa köröskörül kerítve, A magyarok rézágyuja ott görög. Zugnak a nagy ggyuk, ropognak a fegyverek, Most látszik meg, ki a magyar gyerek.”

verssel egy Sz. H. nevű testvérünk.

Tiltanvilleből egy 50 aláírásu levélben ajánkoznak fegyvert ragadni . . .

Legújabb július 8-iki számában „Talpra magyar” címmel újabb fölhevítést közöl ez a

magyar ujság, melyben „Ismételve Lehel kürtjéhez hasonló ércszóval messzire hangzón kiáltom: Fegyverre! Fegyverre! Fegyverre! . . . Jobb, ha mi végezzük el e dicső hadakozást, mint késni unokáink.”

A lap olvasói legközelebb egy nagy népgyűlésen fognak összejönni, melyen megbeszél-
lik a helyzetet és szervezik a hazajövetelt. Amerikai magyar véreinkben tehát nem csak a kiirthatatlan haza és nemzetszeretet maradt meg változatlanul, hanem amint látjuk elméjükben a magyar nemzeti történelem alakulásának útja is a multból oly világosan rajzolódott le, hogy a képzeletükben a mostani politikai bonyodalom a régi módon nyer megoldást.

Közgazdaság.**Terményfőzse.**

Schvarcz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest, 1905. július 22.

Készáru tartott, határidők zárulnak.

1905. októberi buza	15.94.—96
1906. áprilisi buza	16.44.—46
októberi rozs	12.94.—96
1905. májusi rozs	—
októberi zab	11.54.—56
1905. áprilisi zab	—
1906. májusi tengeri	10.94.—96
1905. júliusi	15.58.—60
1905. aug.	—
szeptemberi	—
1905. augusztusi repcze	24.50.—80

REGÉNY-CSARNOK.**Kisértet-látó.**

38 — Amerikai bűnügyi regény. —

Bridgeportban a szükséges tudnivalókat már kifürkészte és a takarékpénztárnál napnap után várakozott Neckett megbízottja arra, hogy mikor jön valaki a pénzt felvenni a Biddy nevére kiállított takarékpénztári könyvecskével. Eddig még nem jelentkezett senki, de Neckett nem is számított arra, hogy hamarosan megtörténjék ez.

Ujabbán sokszor megfordult a Biddy lakásán és Scadgers asszony napról-napra jobban megkedvelte az új bérlőt. No azt meg is kell adni, hogy Neckett jól értett hozzá, miként kell bánni az egyszerű, öreg asszonnyal. A nagy ház minden lakóját ösmerte már, még a negyedik emeleten lakó öreg női szabót és a himzessel foglalkozó vén kisasszonyt is. Persze senki sem tudta, hogy ő az a hires titkos rendő.

Igy megtudta, hogy a házban Kedgicket senki sem ösméri és hogy a Barley és Biddy cégtől a házba senki sem bejáratos. Tehát Kedgick nem is lehetett másutt a multkor, mikor a házból kijönni látta, csak Biddy egykori lakásán.

Scadgers asszony minden áron kedvezni akart új lakójának, de ő nem engedte, hogy a lakáson bármit is változtasson.

— Kedves rokonom volt Biddy — mondta egyszer — maradjon a lakása úgy, amint volt. A legjobban sajnálom azonban, — sopánkodott — hogy a rengeteg írásai közt nem találtam meg eddig, a mit kerestem. Irtam is már neki Németországba, de bizony sok időbe kerül, míg a válasz a tengeren megjárja.

— De legalább az ajtó zárját engedje megcsináltatnom — ellenkezett a jó öreg asszony. Hiszen emlékszik rá, nyitva volt a lakás akkor is, mikor kivette.

— Még azt se engedem — mondta Neckett. Maradjon mindig nyitva az ajtó, tolvaj úgy se jő oda, de ha mégis megtörténne és elveszne valami, az árát inkább megfizetem. Kérni is akarom, hogy sohase zárja be a takarításnál is minden butort hagyjon a régi helyén.

— Nem bánom — felelte az öreg asszony. Lehet, hogy van rá valami oka.

Az öregebb lakók közül többen emlékeztek még Biddyre, bár közelebről nem ismerik a vén különözt, aki mindig bezárkózott a szobájába és a köszönésen kívül nem igen vesztegette a szót; így hát azán nem köthetett vele senki közelebbi ismeretséget.

Egyszer este a kis öreg Weewle női szabó fölkereste Neckettet.

— Ne haragudjon, hogy meglátogatom — kezdte a beszédet — de hallom, ön rokona Biddy urnak.

— Igen, de csak távolról — felelte Neckett. Anyai részről.

— El akarok önnel valamit mondani Biddy urról.

— Rendkívül érdekelni fog, ha az én különöz atyafimról valamit hallok.

— Senki sem tud erről a házban, mert nem mondtam senkinek, de a rokonának, önnel elmondhatom. Elutazása előtt Biddy ur feljött hozzám a negyedik emeletre. Nagyon csodálkoztam rajta, mert soha sem ment senkihez a házban, még csak beszélgetni se. A kezében viaszkos vászonba csavart csomagot hozott. Mielőtt felbontotta volna, beszélni kezdett. A hangja reszketett, de még inkább a keze, mikor a csomagot bontogatni kezdte.

— Munkát hoztam önnel — mondta. Csekélység az egész, de nagy szivességet tennék nekem, ha megtenné. Bármennyit kérjen is érte, megfizetem, de úgy hiszem, nem sok baja lesz vele.

[Folytatjuk.]

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Angol blous zephyrek.

Francia batistok.

Mosó Grenadinok.

Székely férfi mosó szövetek!

óriási raktára.

Szőnyeg vásár!

A raktárunkon lévő szőnyegek nagy részét

Mélyen leszállított áron árusítjuk el.

Különösen ajánljuk elsőrendű minőségű

Brüsszeli szőnyegeinket

igen szép mintákban, melyek 3 frt 20 kr. helyett 1 frt 80 kr. ért kaphatók.

Nagy mennyiségű maradék szőnyegek minden fajtából

tetemesen leszállítva.

Ezen kedvező bevásárlási alkalom csak néhány hétig tart.

Szabó Lajos fiai cégnél

Debreczen.

Kárpáti egészségi labdacscok

(malaczkai labdacscok)

eldugulás, nyálkásodás, étvágyhiány, gyomor baj, felfúvódások, szédülés, fejfájás, váltóláz, aranyér, bőrkiütések, köszvény, vízkór és vesebajok ellen a legfényesebb sikerrel alkalmazhatók.

Szétküldési főraktár:

Friedrich János gyógyszerésznél
Malaczkán, Főút 335.

Pozsony megye.

Egy skatulya ára 21 kr., egy tekeres 6 dobozzal 1 frt. 5 kr.

Tekintetes Friedrich János gyógyszerész urnak Malaczkán. Igen kérem, küldjön nekem postafordulattal két tekerest a „kárpáti egészségi labdacscok”-ból. Én ezeket már negyedik hónapja szedem igen jó hatással, gyomor bajom és székrekedésem megszűnt s gyomrom ezáltal ismét rendszeresen működik. Fogadja tehát tekintetes gyógyszerész ur ezen kedves gyógyszeréért hálás köszönetemet, melylyel maradok kiváló tisztelettel: **Szabó Mihály** földbirtokos Ó-Kécske (Pestm.) 1904. február hó 4-én.

Kárpitos műhely átvétel.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy **Flaschner György** kárpitosmester urtól **Piac-u. 55. sz. alatti**

műhelyét átvettem.

Az ország legnagyobb városaiban szerzett több évi tapasztalat arra jogosít föl, hogy a mélyen tisztelt rendelőknek a legkényesebb igénytől a legegyszerűbbig megfelelhettek.

Minden munka u. m. kárpitozás, diszítés és bármily javításokat a legjutányosabb árért eszközölök.

A n. é. közönségnek becses pártfogásért esedezem.

Flaschner György utóda

LUKÁTS GYULA

kárpitos és diszítő

Piac-u. 55. A műhely hátul az udvarban.

Haszonbérleti hirdetmény.

A debreczeni izr. szent egylet tulajdonát képező, az izr. sirkert mellett levő szántó föld **f. évi július hó 30-án vasárnap délelőtt 11 órakor** az egylet hivatalos helyiségében (József kir. herc. u. 26. sz. emelet) tartandó nyilvános árverésen f. é. november 1-től kezdődőleg három évi időtartamra haszonbérbe fog kiadatni.

Miről az árverelni szándékozók azzal értesítetnek, hogy a 200 korona kikiáltási ár 10 %-át, vagyis 20 koronát bánatpénz gyanánt az árverelő bizottság kezeihez letenni tartoznak és hogy az előjáróság fentartja magának a jogot az ajánlattevők között, tekintet nélkül a megajánlott összegre, szabadon választani.

A haszonbérleti feltételek az egyleti irodában (József kir. herceg utca 26. emelet) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Debreczen, 1905. évi július 23-án.

A debreczeni izr. szent egylet előjárósága.

Batiszt ingek 1.20 krtól.

Hajtásos fehér 1.20 krtól.

Gallérok 12 krtól. kézellők 20 krtól.

Selyem napernyők fekete 180-tól, színes 150-től.

Fehér himzet batisztok 28 krtól.

Francia batisztok 35, Delainok 60-tól.

Fehér diszkötények 30, fekete 50-től.

Fegyhazi kötött harisnyák a legolcsóbbtól kezdve

DOSZPOLY JÁNOS utódánál

Főter, Tisza-palota.

Hivatalok és magánfelek részére!



Ruggyanta és Réz bélyegző

számozógépeket, papir pecsét bélyegeket, pecsétnyomó állandó festékpárna és izléses nyomtatványokat

gyorsan, pontosan és olcsó árban készít

az Első debreczeni

Ruggyanta-bélyegző-gyár

és nyomda

Simonffy-utca 5. szám.

8235/1905. szám.

Lóeladási hirdetés.

A Debreczen sz. kir. város törzsméneséből kiselejtezt és számfelteti lovaknak az 1905. évi augusztus havi országos lóvásárban nyilvános árverésen eladása elrendeltetvén, értesítetnek a venni szándékozók, hogy ezen árverés az országos baromvásártéren **1905. évi augusztus 13-án délelőtt 9 órakor fog megtartatni.**

Az árverésre bocsátott lovak előzetesen a város epreskerti telepén megtekinthetők.

Debreczen, 1905. július 20-án.

A városi tanács.

Felhívás

a t. gazdálkodók és géptulajdonosokhoz!

Ajánlom vizmentes asztagtakaró- és cséplőgépekre való ponyváimat, szegedi kender zsákokat, gyapju zsákokat, pokróczokat, zsákkötöző és dohányzsinegeket olcsó árban.

Kivánatra mintákat küldök.

WIENER ADOLF

gyári raktára, ponyva- és zsákkölcsön intézete

DEBRECZEN, Kossuth-utca 27. sz.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. Vidéki tudakozódásnak tessék válaszbélyeget csatolni.

Tetőcserép prima, waggonszámra P. Ladányi állomáson berakva ezrenként 24 koronáért kapható Fábán és Barna cserép és téglagyárban P. Ladány.

„Bakfisnek” levele van a kiadóban.

„Intelligens jelígenek” levele van a kiadóban.

20 éves lugomnak 6000 korona hozományal megfelelő férjzet keresek. Ajánlatokat arczképpel „Komoly” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek. Házassági ügynökök kizárva.

Borsy-féle pemetefü-cukor, köhögéssnél a legjobb cukorka, 1 doboz 20 fillér. — Kapható (Főraktár Borsy és Farkas fűszerüzletében) Budei cukrászda, Jóna és Jóna drogueriájában.

Vetőgépek teljesen kijavítva felelősség mellett potom árban, részlet fizetésre is kaphatók Ráhmér Sándornál Piacz-utca 26. Nagytrafik udvar.

70 kr. egy óra tisztítás és javítás Pintér Dezső órásnál, Szent-Anna-utca 2. szám. Tanuló felvétetik.

**Vasztergályozást, vasgyalu-
lást, gépjavitást** a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhelye Debreczen, Deák Ferencz-utca 22.

Hölgyek tanácsot és segítyt nyerne, szülés eseten felvétetnek, a legnagyobb titoktartás mellett, egy intelligens gyakorlott szülésznőnél. Kényelmes lakás. — Orvosi felügyelet. Debreczen, Kossuth-u. 61. sz.

Gansin a legjobb cipőtényesítő, chevaux és boxcipő-crém. Kapható mindenütt.

Tanuló fizetéssel feivétetik Horváth óraművesnél Hatvan utca 2.

Rendelje meg 1 koronáért 1 hónapra a Debreczeni Független Ujságot, akkor megkapja ingyen a december elején megjelenő 320 oldalra terjedő nagy képes naptárunkat.

Órák, ékszerek minden kivitelben legolcsóbban csakis Kurián Gyula órás és ékszerésznél Debreczen, Piacz-utca 42. Egy tanuló fölvetetik.



Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli **Földvári L.** debreczeni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám

(az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes árjegyzék ingyen. — Telefon-szám 168.

Hegedülni legjobban és legolcsóbban tanítok. Házaknál vagy saját lakásomon is. Czímem Arany János utca 59., ajtó 5.

Vasztergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fölvetetnek Deák Ferencz-utca 22.

Két fiatal dán dogg, hamuszínű olcsón eladó Késes-u. 7.

Egy boltihelyiség minden órán kiadó Csapó utca 53. szám alatt.

Ügynökök fizetés és magas jutalék mellett azonnali belépésre kerestetnek Schweitzer Testvérek varrógép- és kerékpár nagy kereskedőkhöz Debreczen, Piacz-utca 56.

Kefir tej kapható Egyháztér 5. 1-ső ajtó balról az udvarban.

A Macson négy nyilas tanyaföld kiadó. Érte kezheini lehet Eötvös-utca 58. sz. alatt.

24 drb különböző nagyságu fürdőkád igen olcsón kölcsön kapható Kiss Ignác bádogosnál Piacz-u. 34. **Új fürdőkádak** folytonosan raktáron. Olcsó szolid árak. Villa nyos csengő berendezési vállalat.

5-6 métermázsá prima sós szalonna jutányosan eladó. **Oitó Sándor** máv. vendéglősnél, az állomási vendéglőben.

A hatóságilag engedélyezett
izraelita
középiskolai tanuló
internátusába ~ Nagyszébenben.

A fölvételek augusztus havában eszközöltetnek. Kiváló magyar és német iskolák, szigoruan valóságos nevelés és ellátás. Pedans tisztaság. Gondos correpetálás. Tagashelyiségek. Mérsékelt árak. Levélbeli megkeresésre készséggel válaszol.

EHRENKRANZ SALAMON
nevelőintézet tulajdonos Nagyszében.

Agrária erőtakarmánygyár

részvénytársaság vezérképviselősége

Horváth Gusztáv Debreczen, Csapó u. 11.

„Kisbér” czukorerő takarmány sertéshizlalásra, göboly hizlalásra, tehenészethez, lótakarmányozásra és Melasse

a legelőnyösebb árak és feltételek mellett kaphatók. ~

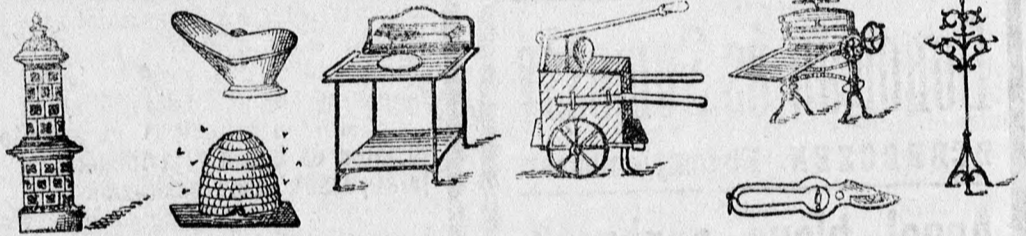
Gépolaj, Tovottazsir

valamint gazdasági kocsikenőcs legjobb és legmegbízhatóbb

Térei J. Utódánál

kizárólagos festék és zsiradék nagykereskedő,

DEBRECZEN, Hatvan-u. 13. sz.



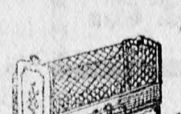
TÓTH GYULA

vaskereskedő

Debreczen, Piacz-u. 20. és 27. sz.

Ajánl legjobban minőségben a tavaszi idényre kertész ti és gazdasági szerszámokat és felszereléseket. Kerti vasbutorok, gyermek kocsik, fürdőkádak, jégsekreányok, vas- és rézbutorok, peronospora- és kerti fecskendők minden vas- és faiparhoz való szerszámok, tuskés kerítés huzalok, építkezésekhez vasgerendák, vas- és porcellán kályhák, utóbbiakhoz multiplicátor [hőfejlesztő] betétek, méhészeti cikkek.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.



Orosházi Kenyérsütőde és Élelmezési Csarnok

A kertekben lakó közönség b. figyelmébe ajánlom állandóan friss sütésű

kenyereimet

bármely kertségbe oda szállítva.

Előjegyzések elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek.

== Naponta friss uradalmi vaj. ==